

Locuint'a Redactorului:
Cancelari'a Redactiunii:
Strat'a Morarilor Nr. 13.

Biserisile nefrancate nu se voru
primi decât numai de la corespondenții
regulari ai „Federatiunii“
Articlii trasmisi și nepublicați se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esî Marti-a, Joi-a, Sambet'a si Dominec'a, demaneti'a.

Invitare de prenumeratiune

la

FEDERATIUNEA

pre semestrulu II. (iul.—dec.) 1868.

Apropiandu-se semestrulu II. deschidemu prenumeratiune la diurnalul nostru, totu cu conditiunile, cari se vedu in fruntea lui, si rogâmu pre p. t. dorinții de a avea acestu diurnal, să binevoiesca a grabi cu prenumeratiunea, ci să ne potem orientă de temporiu in privint'a nrului exemplarielor.

Redactiunea.

Pest'a, ^{28 iunio.} iuniu 1868.

Un'a d'intre multele cause, cari au adusu atâtă calamitate preste imperiul Austriei, e langeditatea ideelor barbatilor ei de statu. Tote reformele, căreiau potutu eluptă importulu in acăsta China europeana, numai atunci s'au pusu si se punu in lucrare, dupa ce celealte staturi li-au suptu si storsu totu sculeu nutritoriu, si apoi, le-au datu la o parte cauzice instrumente usuate pana la extremitate, ca nici anticităti, cari nu represinta alta valoare interna, de nu mai stim'a vechiatătii loru. La tote intreprinderile Austriei resbunatori'a sorte opunea infiorăriile cuvinte: *trop tard! prè tardu!* Apoi tote intemperimentele au ratiunea si logic'a loru, asiè, si idicele veritate in locu de a sprigini intreprinderile sașilor, numai ce sigileza perirea celor, ce au nata cutezarea a resiste spiretului tempului.

Situatiunea politica a Austriei in presinte e inimai ca cea strategica d'in anulu 1866, séu poate si periculosă. Atunci lupt'a esterna in contr'a imperiului se incinsese numai pre doue puncte, eră dară iată-va localisata, — asta-di resboiu internalu a tote furiele urei natiunale consuma crucisii si armădisiu acestu vastu imperiului.

Ne aducemu inca a mînte de ratiunamintele folosu nemtiesci si unguresci la inaugurarea erei noue, si dualismulu nu va sê dîca alt'a, de cătu imparțialucrului. Magiarii pre de o parte, nemtii de alta, inchiasera pactu solemn, ca fia-care d'intre si tienă in siacu natiunile de pre pretinsulu său natiunii. Ei, dar acum vedu, si spre consternarea noastră, că dualismulu imparte nu numai lucrul, ci si poterile.

Amendoue ministeriele, cestu d'in Cis-si celu d'in Transilvania, trebuie să dea frunte cu atacurile, ce se apăsesc d'in tote părțile in contr'a loru. Unulu lupta federalistilor cechicila spatele caror'a stâRusi'a, un'a potintelui cleru, care se radîma pre Rom'a, si alaltu si-eshaureza poterile in opintiri nebune, apresca torintele pretensiunilor natiunalitătilor.

Situatiuna acăstă nu e nimicu mai putinu, de placuta, si acei-a numai se amagescu insi-si pre, cari sperca sucesu favoraveru, resultatu indebolitoru. Fără indoieala aru fi o resolutiune intelese, deca guvernele respective si-aru asigură regearea inca de tempuriu, ca să nu ajunga éra pre târdă cu ide'a cea buna, si să faca si unu fiascu, ca in anulu 1866. In cătu nu noi dejudecă parerile de prin cercurile venementale, domnii de la potere credu, că n'a sositu tempulu, să dea suum cuique, să dreptate celor asupriti si in Austri'a, a carei mitor'adese ori si-luasera ca devisa sentint'a: *justitia et ignororum fundamentum.* — E lucru prè firescu, că romanii, si cu noi majoritatea preponderanta a

poporeloru d'in Austri'a, d'in punctulu nostru de vedere considerămu decursulu evenimentelor cu totul altcum; noue ni se pare, că faptele complinite si eventualitățile, ce le ascunde viitorul in sinulu său, trebuie cumpenite cu cea mai mare seriositate.

In corpululu legislativu alu Franciei decurgu desbaterile finantiarie cu tota amaritiunea si acerbitatea, ce se potem numai cugetă intre doue partite contrarie. Nu potem dà totu-deun'a aplausu nostru parlamentarismului, pre cum ni-lu infatisieza opusetiunea d'in camer'a Franciei, pentru că caus'a acelei partite, fia cătu de drepta, prin tumulte si scandale provocate in adunarea aceea, care are să pastreze demnitatea tierii, perde multu d'in valorea ei, si acăstă ne dore, căci caus'a acelor putieni barbati resoluti d'in parlamentulu Franciei e si a nostra, e a toturorul celor apesati si restansi in libertatea loru. — D'intre membrii opusetiunei a mai vorbitu Jules Favre, care si-a strase avertisare d'in partea presedintelui pentru afirmatiunea, că Franci'a nu e destulu de avuta, spre a solvi regimulu imperatului actualu. Ministrul Rouher se incercă a demustră, că statulu efectivu alu armatei, care e punctul toturorul atacurilor, e statulu efectivu de pace, si că regimulu francesu cu privintia la Greci'a, Romani'a si Germani'a a observatu totu-deun'a principiulu nedependintie natiunilor.

Corespondintele d'in Rom'a sunt pline cu referate despre ceremonie, ce s'au facutu la publicarea bulei pentru conchiamarea conciliului ecumenic; bul'a acestă s'a publicat uantă ora de pre amvonu in beseric'a santului Petru, dupa aceea in a Lateranului si apoi in ceea a santei maice Mari'a, mai târdă s'a afisu căte unu exemplariu d'in ace'a bula pre usi'a fia-carei-a d'intre cele trei beserice.

Pentru complanarea cestiunci cretice se dîce, că poterile apusene au esprimatu guvernului d'in Atena'dorint'a loru, dictata de grigea pentru sustinerea pacei generale, ca Greci'a să inchiaie cu port'a una conveniune, care aru avea de baza respectarea fără rezerva a teritoriului actualu turcescu, totuodata inse aru contine si garantele necesarie pentru pusețiunea elementului grecescu in intruire pentru pusețiunea elementului grecescu in intrulu acelui teritoriu, si aru da locu desvoltărei libere a Grecilor. Poterile apusene, pre cum se vorbesce, si au castigatu convingerea, că port'a aru fi aplecata a dă mana de ajutoriu la realizarea acestorui garantie, ér in casulu acel'a, candu Greia'naru vo'l a luă asupra-si oblegatiunile fundate prin acestu arangamentu, aru avea si-ascrie numai sie urmăriile conflictului, care aru deveni neincunguraveru.

Diet'a Ungariei.

Siedint'a casei deputatilor d'in 4 iuliu.

Presedinte: Somsich; notariu: Mihalyi, ministri: Wenckheim, Lónyay, Gorove.

Presedintele anunță, că Dózsa fiindu denumitul oficiant si-a depusu mandatulu; — se va scrie alegere nouă. — Se ceterse responsulu guvernului serbeșeu la adres'a de condolintia a casei reprezentantilor.

Bánffy predă una petițiune a comitatului Crasnei.

Simonyi intrepeleza pre ministrul de justicia, ore asesorii tablei regesci si ai celei septenvirale denumescă se pre langa contrasemnarea ministeriala?

— Interpelatiunea se va predă ministeriului.

B. Nýáry, notariul casei magnatilor, presesta legile votate de acăsta casa.

La ordinea dilei e referatulu comisiunei centrale despre dările directe.

Benitzky propune, că desbaterea acestorui dările se amene pâna la pertratarea bugetului.

Trefort recunoște, că darea pamentului la noi e mai mare, de cătu in ori care altu statu, prin urmare trebuie scaritata, si in cătu-va suplinita prin

Pretialu de Prenumeratiune:
Pre trei luni : 4 fl. v. z.
Pre siese luni : 7 fl. 50 cr.
Pre anulu intregu : 15 fl.

Pentru Romania :
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni :
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a timbra'e pentru fisele care publicatiune separat. In Locul deschis
20 cr. de linia
Unu exemplar costă 10 cr.

una dare generala de venit. Reform'a acăstă inse nu se potem introduce in acestu tempu de transiție, asiè dara voteza pentru proiectul regimului.

S. Papp nu vre, să se dea pensiuni organelor fostului regim absolutu, ci să se pună dare pre titluri, esimandu de sub acăstă numai titulatur'a: onoratu, venerabilu. Pentru fracu si cilindru nu e de lipsa a luă dare, căci soiul de lei (magiarii) nu va jocu joculu maimutielor.

Szontagh inca aru vo'l, să se desbată mai nainte bugetulu, apoi proiectele de dărî.

Nagy propune, să dimita intreg'a armata si să se reduca detorile statului (banerotu); pana atunci nu voteza nici unu cruceriu si nici unu recrutu.

Pulszky se mira, cum potem vorbi Beniczky in contr'a legilor despre afacerile comune, după ce mai nainte a votat u de siese ori pentru aceste legi.

Beniczky dîce, că Pulszky „mîntine neruținatu,“ candu sustiene, că elu (Beniczky) aru si votat pentru acelea legi.

Berzenzech face atentu pre Pulszky, că daca n'aru esiste detori'a de statu, atunci Pulszky nu s'aru fi rentorsu nici odata in patria. Atâtă-a se scie, că unde nu e, să nu cauti, si să nu faci mai multe detorile de cătu solvă.

Mai vorbesce G. Lónyay pentru, Horváth contra proiectului, Besze suspiciunea pre deputatii d'in steng'a, că agiteaza.

La votizare se primesc proiectulu comisiunei centrali ca basa la desbatere.

Min. Lónyay presinta legile, santiunate de spre cîile ferate Zákány-Zagrabia, Hatvan-Miskolc.

Siedint'a casei deputatilor tînuta in 6-a iuliu.

Presedinte: Szentiványi, notariu: Mihályi. D'in partea guvernului e de fatia, Lónyay, Wenckheim, Horváth.

Dupa autenticarea procesului verbale, presedintele presinta scrisoarea credintuiala a deputatului Danielu Irányi, si petitiunile sosite.

Mai inainte de a trece la ordinea dilei, Josif Kéthelyi dă cetire raporturilor comisiunei centrali in privintia solvirei si aruncării dările personali, dările de cascig si de case, precum si raportul in privintia sarcinelor, ce sunt a se suporta d'in partea Croaciei.

Jendrassik presinta totu in astă privintia opiniunea deosebita a sect. VII.

Inkey presinta o petitiune in numele comunei Surd (com. Somogy) pentru ca, să-i se ierte restant'a dările.

Dupa acestea presedintele luandu cuventul, provoca pre dnii deputati, că luandu in consideratiune multimea obiectelor, ce astepta rezolvare, intre cari e si legea pentru aperarea tierii, in discusiunile loru să nu se abata de la obiectu, căci numai asiè se va potă satisface cătu mai curundu cerintelor juste.

La ordinea dilei e proiectul de lege despre darea fonciara (dare de la pamentu).

Tisza: după ce areta cu exemple, că cătu de neproportionat si imparțita darea de pamentu, face urmatorul amendamentu: La §. I., intre punctul 1 si 2 să se pună:

„Dupa ce inse pentru aceea s'aru recere unu tempu mai indelungat, ministeriul cu ocasiunea presintării bugetului pentru anulu venitoriu, va face unu proiectu despre modulu si principiele, cum s'ar potă corecta defectele celeia mai batatorie la ochiu ale pretuiurei catastrale.“

Beszeredi nu e de parere, ca să se prescrie tempulu, ci voiesce ca să se enuncie, că si pana candu va presinta ministeriul proiectulu respectivu, să se sustina regulamentul de pana acum.“

La acestu §. Nyári face urmatorul amendamentu:

Ministeriul va presinta inca nainte de 31. decembrie 1870, unu proiectu de lege bine studiatu, atâtă cu privire la sistem'a de dare, cătu si cu privire la scaritarea chiaei pentru repartirea dările.

Zichy presinta alu treile amendamente.

Simonyi luandu cuvantul dîce, că mai nainte trebuie să se scie, că cătu e de lipsa, căci pana atunci nu se potu nici urcă nici scarită veniturile statului. Areata, că diet'a nu e competitente a dispune pana

Despre sinode, cu privire la Romanii gr. catolici.

III.

„Ce altu scopu a avutu candu-va bescrică cu decreteloi concilioru, decâtua ca ceea, ce mai nainte se credeau în simplitate, dupa acea cu atâtua mai cu sergintia să se credă; și ceea, ce mai nainte se predică în linisce, acumu cu atâtua mai cu fien să se predice; era ceea, ce mai de multa sigură se observă, dupa aceea cu atâtua mai cu grigia să se observe?“
Vincent. de Lorin. Comonit. cap. 32.

Unii află, că frasă „archi si episcopiloru le va fiertatu (liberum erit)“ d'in citatulu art. IV. alu concordatului ar fi elastica, ea-si cându ar lasă cu totulu in voia archierilor de a adună séu ba sinode, fără de a-i si oblegă totodata ea sé a-lune. Astă inse numai la parere asiă si numai pana candu vnu scapă d'in vedere motivulu, d'in carele se formulă acelu articlu astfeliu. Care fă acelu motivu? Lu-atinseramu mai susu. E lucru cunoscutu adeca, că depre tempulu imperatului Iosifu II. cu introducerea placetului regescu pentru publicarea ordinariu besericesci si cu alte asemenei dispusetiuni, libertatea besericesci nu putiu se restrinsese si in Austrăia. Si de o atare restringere provenitoria de la statu, séu si numai de aparantia unei atari restrinseri intru liberătile sale canonice a tientiu, să manane pre episcopatul austriacu santulu scaunu prin acea parochia de cuvinte.

Așiada, ca să repetămu, archiereii romano- si greco-catolici sunt cumu se cade liberi, au dreptu nerestrinsu d'in partea poterei civile, dar si d'in partea Romei, de a deprimte tote, căte intru gubernarea dioceselor sale li se cuvinu séu d'in dechiaratiunea, séu d'in depusetiunea santedorii canone, dupa disciplina presinte a besericesei aprobată de santulu scaunu, era intre altele si a conchiamă si tienă conciliile provinciali si sinodele diecesane.

Ci, dupa aesiom'a juriifica: totu dreptulu impune si orevari detorintie, séu obligatiuni. Era in respectulu acestă, detorintă strinsa a episcopiloru de a celebră sinode, in recursulu legelatiunei besericesci mai de atâtua ori s'a respicatu si inculecatu cu tot'adinsulu, de căte concilie mai insemnate ne refereza istoria eclesiastica. Sé lasâmu să urmeze, pre cătu se potu in ordine cronologica, si să graescu pentru demustrarea astei fapte istorice inse-si canonele.

Si mai antâi canonele santedorii apostoli, estu documentu stravechiu a disciplinei besericesei crestine d'in epoca apostolesca, in can. 36 demanda: „ca episcopii de done ori pre anu să tiene sinodul, si să cerceteze despre dogmeli religiunii, cumu si certele besericesci intemplante să le asiedie: si adeca odata in a patr'a septembra a Rosaliilor (va se dica: a patr'a dupa Pasci. Zonaras la Beveregius: Synodicon), era a dou'a ora in 12 Iperbereteu (octombrie).“ — In consonantia cu acestă statorescu sinodulu eum. I. de la Nice'a (325) in can. 5: „că pentru esaminarea causei celoru aforisiti, clerici ori laici, s'a socotitu să se faca in fiasce care provincia de doue ori pre anu sinode: unul nainte de paresemi, ca eu, anime curatice de tote pecatele să se proaduca, dar curatul lui Domnedieu, era cel'alaltu tomn'a.“ — Acelasi lucru, mai cu acelesi cuvinte lu-statoresce si sinodulu antiochianu (332) in can. 20. „Pentru treble besericesci dice, si potolirea sfedelor s'a socotitu, ca in fiacare provincia să se faca sinode de episcopi, intr' unu anu de doue ori: odata adeca dupa a treia septembra a serbatorei Pasciloru, era a dou'a ora in idurile, v. s. d. a 10 dî a lui octombrie; ca la aceste sinode să se duca preotii si diaconii si toti cei se voru fi semtiendu asuprati, pentru ca să-si capete de la sinodul judecată.“ — Era conciliulu eum. IV. de la Calcedonu (451.) dica in c. 19: „A strabatut la audiul nostru, cumcă prin provincie nu se tenu sinodele de episcopi, statorite prin canone si de aci multe afaceri besericesci, ce au lipsa de indreptare, se negrigescu. Dreptu ce s. sinodu in intelebilu canonelor santedorii parintii statoresce, ca episcopii d'in fia-care provincia să se adune de doue ori in anu la unu locu, candu va vre episcopulu metropoliei. Era episcopii, cari nu voru veui, ci voru ramane pre acasa, daca sunt sanctosi si liberi de afaceri neaperte si neamabile, să se certe fratiesce.“ Praes'a primitiva dara nu se multiamă cu unulu, ci potă doue sinode pre anu.

Inse pentru greutăatile caletoriei si alte imprejurări impiedecatorie, decretările besericesci mai tardă se indestuldia si cu atâtua, ca să se convoce sinodu provincialu macarul odata intr'unu anu, „inse odata la tota templarca, fără de a avea locu stemețulu vreunei cause, séu vre-o codire“, dica Zonaras (la: Bevereg. Synodic. can. VIII. Trull.) Astă inca sinodulu cartaginenu (419) vră in can. 26: „ca dupa decretele cele d'in Nice'a, pentru causele besericesci, cari spre perirea poporului de multe ori se invecchesc, in fiacare anu să se adune sinode.“ — Asiderea; „Pentru nevalirile barbariloru — dica sinodulu a cinci-a sieseala séu d'in Trul'a (692) in

amintulu can. 8 — cătu si pentru alte cause, ce se templa cu nepotintia fiindu să se adune de doue ori pre anu sinodele, s'a socotitu, ca in totu chipul odata pre anu să se faca sinodu in fia-care eparchia pentru besericescile intrebări.“ — Astă otarire o renoescu parintii sinodului eum. VII. (787) in can. 6, — si Basilicalele cart. 3. tit. 1. cap. 20. si 21.

Insemna, bune lectoriu, că cu cătu mai tare incepe in urmarea tempurilor a se recă zelulu archierilor in privintă a acăsta, cu atâtua se aspescu altatrea si mandatele besericesei. Pre candu ele adica intru inceputu cuprindeau si respică in detorirea archierilor de a adună sinode si a se infatissă la d'insel oreseium numai iu modu subintilesu si implicitu: canonul laodiceanu 40 o spune ordinu, „că episcopii, chiamandu-se la sinodu, să mergă, să invete si să se invete cele cuviintiose spre indreptarea besericesei.“ Can. 84 alu sinodului d'in Cartag. e si mai rigorosu, statorindu: „că episcopii impiedecati prin vreo causa cuviosa de a nu se potă infatissă la sinodu, impiedecarea să o arce metropolitului; ceea ce de n' aru face, să remana neinpartasăti de către ceialalti.“ — Era laudatul can. 6 alu sinodului eum. VII. supune mustărei pre metropolitii, cari s'ar' lenevl intru a-lunarea sinodelor, cumu si pre episcopi, cari fiindu sanetosi si liberi, nu s'ar' astă la tempulu séu de facia la sinode; acelasi canonu apoi pre ori-cari domnitori aru pune piedece tienerei sinodelor i-aforisesce. Asiă sinodelele cele vechi, cari de sine, fără picu de interpreteare, sunt destulu de lamurite.

Si ce altă ronduescu conciliele tienute dupa tristă imparechiare escata intre beserică resaritena si apusena? Ele nu sunt in asta privintia, de cătu resunetu credintiosu alu canonelor besericesei primitive. Căci, — ca să trecemu preste conciliul de la Basile'a (1431—37), carele (in sies. XV. la: Hardouin Collectio maxima concilior. gener. et prov. Paris 1715), fiecea periodulu de trei ani pentru tienerea concilielor metropolitane, — multu urgisitulu la noi tridentinu (gresi-vomu ore citandulu si pre elu?) de se potă inca si mai apriatu de cătu tote pretinde (in sies. XXIV. cap. 2. de reform.): „ca conciliele provinciali spre indreptarea moravurilor, cumpetarea esceselor, inpacuirea certelor, si pentru alte lucruri értate prin santele canone, să se adune celu putiu la totu alu treilea anu odata, la care toti episcopii si altii, cari au să se prezinte, să fie detori a să adună. Asisterea sinodelor diecesane să se celebreze in totu anulu. Era decum-va metropolitii si episcopii aru lenevl acestu lucru, să pice sub pedepse croite de santele canone,“ adica sub aforisire (excommunicatio ferenda sententiae).

D'in tote aceste e invederatu ca lumină sorelui, cătu de presusu a pretiuitu totdeună si pretiuesce beserică catolica si cătu de aduncu a recunoscetur ea porurea, lipsa tienerei sinodelor; era in detorirea archierilor de a conchiamă sinode, cumu ar fi potutu-o mai chiaru respică si mai cu energia inculcă, de cătu vibrandu fulgerulu escuminecărei preste crescutulu celoru leniosi, de cătu amenintiandu-i cu un'a d'in cele mai aspre pedepse, ce d'ins'a ca societate morală potă calectorilor de legile sale dictă?!

Desă de alta parte marturismu, că teologii catolici nu invetia a fi sinodele simplu si absolutu necesarie, séu neaparate spre gubernarea besericeselor; si acestă e lucru naturalu. Pentru că fragilitatea si nestabilitatea lucrurilor omenesci potă lesne aduce cu sine, ca vreunu episcopu, vreunu metropolit séu altulu uneori pre langa cea mai sincera bunavointia, să nu fia in stare a se folosu cu institutiunea sinodală intru gubernarea dioceselor d'in diferite cause, cumu aru fi d. e. atâtarea animelor in tempuri turburanti, sericii preotilor si altoru chiamandi, greutăți locali, si altele; in care casu apoi firesce că, si dupa dica la comuna, necesitatea frange legea. Dara beserică, astă mama iubitoria si plina de grigia, n'a lipsit a dispune si indegetă la astfelui de templare felicitate midiloce, la folosirea caror'a in drumă pre atari capi besericesci impiedecati, pentru ca totusi scopulu institutului sinodal să nu sufere nici o scandare. Astfelui concese ponteficale presinte episcopiloru austriaci sub absolutismu, ca in cari diecese pentru imprejurările nefavoritorie de atunci nu s'ar potă admintrea, celebrarea sinodelor anuali să se imprenue cu tienere a exercitiunilor spirituali de la Pasci; astfelui episcopulu insulelor canarice capetă in a. 1720 d'in partea Romei inviatuinea (Bened. XIV. de syn. dioec. lib. I. cap. 2.), că daca, precum se planse, d'in cause cuviiose nu-si potă adună intregu clerulu intr'unu locu la sinodu, să facă a se intruni pre totu anulu in mai multe locuri, unde partea respectiva să-si alegă procuratori, pre cari provediendui cu testimoniul autenticu, că-su deputati alesii, să-i tramita la residintă episcopescă spre a reportă despre starea besericeselor. — Necesitatea dara, astă regina neșorabilă si neinduplecata, astă si pentru sinode unu soiu de surogatu, despre care se potă celu putiu atâtă dica, că e mai bunu de cătu nemică.

Domnesce ore adi si la noi Romanii uniti vră atare necesitate, dreptu carea să nu reinvia sinode in

tota estinderea loru, pentru ca vorbindu cu Vincențiu de Lorin, ceea ce mai de multu siguru se observă, astă-di cu atâtua mai cu grigia să se observe? — Respundem negativ si credem, că este responsul demustrarărum de ajunsu in articulul premersu. Dorulu de sinode e la noi generalu, cătu mai generalu nu se potă; Rom'a si inaltulu regimul nu ne impiedeca: d'in laicii nostri sunt, charu ceriului, inca cei mai multi gata spre ori-ce jerfe pentru marirea si frumisetă casei Domnului; spiritele sunt pacuite unele, dorere, pana la apatia si unu spaimentatoriu indiferentismu religiunariu. Deci unu lucru ne trebuie, veneate cleru romanescu unitu d'in tote anghiuile si de tote gradurile, si acăsta e: buna'ntiegera impromutata si sincera. Astă, singura poterea magica, carea ar fi in stare, să ne farmece in scurtu tempu intr'o beserică rom. g. cat. bine organizata si in floritoria, cătu să insufle respectu si contrarilor natuinei si ai besericesei nostre, cătu reuvoirii nostri să numai aiba cale a areta cu degutul la trebile noastre cele decadiute. O de ne-ar resună fia-carui d'in noi pre tota oră si totu minutulu in urechie, cunoscută sentintia a strabunului Cicerone despre concordia, prin carea si lucurile cele mici sporescu si pre carea nu demaltu repausatulu nostru poetu lareatu asiă de frumosu o ilustră in viersurile:

Ce mica fu si Rom'a,
Candu cauti a ei urdiela:
D'in simbure intogm'a
Si cedrulu crescă afară!

Santul Carolu Boromeu numiș sinodele visitante generala a eparchiilor; era renumitulu episcopu alu Veronei Augustinu Valeriu, dîceă (la Bened. XIV. l. c.), că nici o dî nu-i reversa mai multa bucuria si desfătare, de cătu diu'a de sinodu, in carea incunoscintiandu-se prin vicarii foranei si parochi despre starea diecesei si moravurile credintiosilor, i-se pare că-si vede turmă cu ochii săi proprii, că ambla insu-si prin midilocul ei, că aude cu urechile sale dorerile si dorintele acelei. — Candu va sosi ore pentru prealuminatii nostri archipastori si pentru poporul roman unitu acea dî de bucuria comună? Sé speram, că nu e departe.

(Va urmă).

Domnule Redactoru!

Cine se escuza pră multu se incuza. D. Dr. Nemes, in Nr. 91 alu stimabilului Dvostre diurnalul merge asiă de parte in defendarea sa contra „impertasirilor“ mele d'in Nr. „Federatiunei 46. a. c., in cătu daca nu cumva glumesce, dă dovedi vorbitorie in contra-i. Intre toti cetitorii „Federatiunei“ nu credu să fia unul, care să potă crede, că D. Dr. Nemes, locuitoru in capital'a Sachsenlandului, nu scie inca, că esista intre sasii d'in Ardealu o partida juna sasescă „Jungsächsische Parthei“ cu clubulu ei, de care s'au scrisu atâte, nu numai in diurnalele noastre, ei in tota presă austro-magiară, carea pre langa aceea si-are organulu ei de publicitate in Sibiu, pre care D. Nemes lu vede in tote dilele, si carea a facut si mai face atâtă sfara in tier'a nostra! Si daca D. Nemes totu dica acăsta in Nr. 91 alu „Federatiunei“, ce să deduca omulu d'aci?

Multu stimatu Domnii! Sa me provoca, să dau „probe credibile“ despre unele pasagie d'in susmentionatul meu articulu. Bine, urmatoră „proba“ va fi, cugetu, destulu de „credibilă.“

„Adeverintia.“

„La provocarea Domnului Visarionu Romanu adeverintă prin acăsta in interesulu adeverului, că mai multe de acăsta cu vră căteva lune afandu-me in Sibiu intr'o mica societate cu a micul meu Dr. Nemes, si venindu vorbă daspre Jung- si Altsachsen, Domnii s'a a pară cu vremintia pe sasii tineri, — totu cu aceea ocasiune intară Domnului Nemes, cumcă sasii tineri au un'a politica mai sanetosa, de cătu ceialalti — si cumcă Romanilor, venindu sasii tineri la potere le-ar ambla mai bine, de cătu cum le-au amblat pana acum.

Resinari, 2 iuliu s. n. 1868.

Dr. Nicolau Stoia, m. p.

Confrante ver-cine astă dovedă cu totu, ce a scrisu D. Nemes in Nr. 91 alu „Federatiunei“ si — judece!

Visarionu Romanu.

ROMANIA.

Cu ocasiunea venirii Altetii Sale Principelui Napoleone in Bucuresci, studintii Romanii de peste Carpati i-au admanuat brosura d-lui Maniu Uniitatea latină, impreuna cu adresă urmatoria:

ALTEȚIA!

Ca Romanii, de peste Carpati, cari ne aflăm in România libera si represantăm acă trei milioane de Romani, cari traescu in nefericire in tările române de sub Austrii venim, Altetă, in numele compatriotilor nostrii, cu inimă plină de profunda empatie, a Ve sprijine simțirea de recunoștință, ce le-au avută frații nostri totu-de-una pentru Ilustră familia Imperială, la care apartină, pentru celebrul iubitul nume de Napoleone, pentru poporul francesu in

Noutăți Straine.

Cóngiliul ecumenic.

Serisoreea apostolica a papei Piu IX, prin care se anunță conciliul ecumenic, ce se va tine în România și se va deschide la 8 decembrie 1869, este următoră:

Episcopul Piu.

Servul servitorului lui Domine.

Fiul unulu nascut alui Parintelui eternu, din nemarșantă sa iubire ce a avută către noi, s'a pogorit de pe tronul său cerescu, pentru ca, în deplinirea tempurilor, să elibereze pre întregu genul omenești de jugulu pecatului, din robiște satanei și din noptea rătăcirei, unde suferă acum de lungu tempu în miseria, din vină protoparintelui, și, fără de a parăsii gloria parintelui, s'a imbracatu din pre curată și pre santă vergura Marii cu unu vîlă moritoriu și a revelat invetiatură adusă din ceriu și morală vietii, și au adeverit-o prin atate lucruri miraculoase, și s'au datu pentru noi, ca donu și sacrificiu de reconciliare, pre sine insu-si lui Domine, spre miroso placutu. Înainte inse de a se înalță triumfatoriu la ceriuri după învingerea mortii, ca să siedă de-a dreptă Tatului, și trimise pe apostolii săi în tota lumea, ca să predice evangeliul la tota faptură, și li-au datu loru poterea, ca să guverneze baserică, care a rescumperat-o și întemeiat-o cu sanghel său, și care este unu stălp și temou alu adeverului, și înavută cu tesauri ceresci areta toturor poporeloru sigură cale a mantuintii și lumină invetiaturăi aderante, și plutesce ca o naia pre înaltă mare a lumiei acestor-a și cătu, daca pore lumea, ea pastrează nevetamati, pre toti căti i-au primitu. (S. Max. Serm. 89.) Înse pentru ca guvernarea acestei basericăi să înainteze totudeună pre cale dreptă și în ordine, și totu poporul creștinescu să remana în tote tempurile într-o credință, într-o invetiatură, iubire și comunetate, mantuitorul a promisă, că elu va fi pururea la ea pana la finea tempurilor, și d'intre toti au alesu pre unulu, pre Petru, pre care lu-puse principie alu apostoliloru, locuindu alu său aici pe pamentu, capu, fundamentu și centrul alu basericci sale, ca elu, atâtă cu rangulu ordinei si alu onorei, cătu si cu abundantă cele mai destinate si mai depline auctorități, a poterei si a jurisdictiunii, să pasca mieii si oile, să intaresca pre frati si să guverneze întregă baserică, si să fie portariulu ceriului, judecătorulu despre aceea ce trebuie legat si deslegat, și cătu si în ceriu să remana valida decisiunea sentințelor lui (S. Leo Serm. II.) Si de orece unetaea si intregitatea basericăi, si guvernul ce i-a pusu acclu-asă Cristosu, trebuie să remana pururea tare, pentru aceea, in pontificii romani, in următorii lui Petru, cari suntu pusi pre acestu scaunu romanu alu lui Petru remane si traiesc in tota deplinetea, propriă potere suprema a lui Petru, jurisdictiunea si primatul lui preste intrega baserică.

Pentru aceea papii romani, facandu intrebuintare de poterea si grigea incredintata loru in modu didecesc de insu-si Cristosu domnulu in personă santului Petru, spre a pasce intregă turma a domnului, n'au intrelasatu nici candu, a se silă a luă mesură, ca de la resaritulu sorelui pana la apusul totu poporele, generatiunile si natiunile să cunoscă invetiatură evangelică si amblanu căile adeverului si dreptății, să si-castige lumină cea adeverata. Toti sciu, cu cătă grige neobosită au staruitu papii romani a aperă depositulu credinței, disciplină clerului si instruirea santa si sciintifica a lui, pre cum si santitatea si demnitatea casatoriei, a înaintă din dî in dî totu mai multu educatiunea creștinăca a tenerimci de ambele sesuri, a grigi religioane, pictatea si onestitatea moravurilor si poporeloru, a aperă dreptatea si a grigi de pacea, ordinea, bunastarea si interesele societății civile.

Asemenea n'au intrelasatu papii, candu au aflatu de bine, uiai vertosu in confusuniile tempurilor grele si in calamitățile pre santei nostre religiuni si ale societății civile, a conchiamă concilie ecumenice, spre a se sfatu cu episcopii a tota lumea catolică, pre cari i-a pusu spiritul săntu, să guverneze baserică lui Domine, — si n'au intrelasatu a statoru cu poteri unite, cu grige si inteleptiune, tote cele, ce aru potăduce anume la definirea dogmelor, la delaturarea erorilor grasanti, la aperarea, luminarea si desvoltarea doctrinei catolice, la protegerea si restituirea disciplinei basericăsei, si la indreptarea moravurilor corupte ale poporeloru.

Dar e cunoscutu si notoriu la toti, ce furtuna grozava sgudue acum baserică, si cătu de multe si de mari rele cerca societatea civilă. Căci neamicii esacerbatii ai lui Domine si ai omenilor combatu si calca in picioare baserică catolică, doctrină ei salutară si poterea ei venerabila, si autoritatea suprema a acestui scaunu apostolicu, tote cele sante sunt desprețuite, bunurile basericosci rapite, episcopii, barbatii si personele cele mai însemnate, cari s'au consacrati sierbitiului didecesc si se distingu prin convingerea loru politica, sunt maltratati in totu modulu, ordurile se stărpescu, cărti nediecesc de totu felul, — diurnale si secte forte stricatoase se respandesc in tota formă si in tote părțile, educatiunea nefericitei tenerimi si luata mai in totu locul d'in mană clerului, si ce e inca mai reu, si data in mană maestrilor nedieirei si ratecirei. Pentru aceea spre cea mai mare superare a noastră si a tuturor celor buni, si spre daună inimelor, care nu se poate deplange destul, impictatea, coruptiunea moravurilor, frivoltatea desfrenata, bolă parerilor rele de totu foliul, a tuturor viziunilor si crimelor, vatemarea legilor didecesc si omenesc, si atâtă de respandita prin tote lo-

curile, in cătu nu numai pre santă nostra religiune, ci si societatea omenească se arunca in confusie si se maltrateaza in modu demn de compatimire.

(Va urmă.)

Varietăți.

* * (Intre hărțile, cari nu sunt supuse dărei de cupone) se află si oblegatiunile de prioritate ale călei ferate din Transilvania.

* * (Statiunile telegrafice ale drumului feratu de stat) se potu intrebuinta de acum inainte si pentru depesie private, dar numai exceptiunalmente si numai in casuri demne de consideratiune, asié d. e. pentru caletori.

* * (Renunțul nostru jurisconsultu Papiu Ilarianu,) presedintele societății „Transilvania“ se află in mediul-locului nostru; mane si-va continua caletori către Francia, pot si la Italia.

* * (Bibliografa.) A esită de sub tipariu „Cestiunea Orientalui si cestiunea naționalităților in fată dreptul publicu european“ de S. Ioimescu. — Bolintineanu va publica estu anu epopea premisa „Traianidă“, si siese drame, ale caror subiecte sunt luate tote din istoria romana.

* * (Diurnalul nou.) In Bucuresci a aparutu una foia noua sub titlulu „Albină Pandului“, organu pentru literatură, științe si artă, redactat de G. H. Grandea. Va esă de doue ori pre luna, in fascicule de 24. pagine. Pretiul abonamentul pre unu anu e 20 lei noui pentru capitala (Bucuresci), 22. lei pentru județie. Pretiul unui numeru 2. sfanti. Abonamentele a se adresa in Bucuresci, stradă Pompieri 5. — Numerul I. contine: Prologu de Gr. H. Grandea; Literatura de Emiliu Montegut; Libertatea invetiaturăi de Gr. H. Grandea; Romeo si Juli (scene) de Shakespeare; Hamlet (scene) de Shakespeare; Infidelitate, poesia de Gr. H. Grandea; Poesia romana in diverse epoci de D. Bolintineanu; Te-am vedutu plangendu, poesia de Lordu Byron; Amorul si Albină, poesia de Gr. H. Grandea; Greca literaria si artistica de Gr. H. Grandea; Versificatuna lui Bolintineanu de Gr. H. Grandea; Reminiscintie, poesia de Heine; Preludi, poesia de Heine; Mania cocone Elene, fragmentu din romanul „Doritori nebuni“ de Bolintineanu; Aspiratie, poesia de Schiller; Impartirea pamantului, poesia de Schiller; Poscarul, poesia de Goethe; Copaceriul, poesia de Bolintineanu; Inmuli rosbelicu alu Etariei (1820) de Riga. Bibliografia; Poesie noue de I. C. Funescu etc.

Sciri electrice.

Belgradu, 5 iuliu. Scupincă a aprobatu ministeriul celu nou, si adeca: Milojkovic pentru interne si provisorice pentru externe, Zenics ministru presedinte si ministru de justitia, Jankovics pentru finantie si Markovics pentru resboiu.

Belgradu, 5 iuliu. Scupincă a primitu inca următoarele resolutiuni: Pana la maiorenitatea lui Milanu să se conchiamă scupincă in totu anulu celu putienu una data. Directiunile si oficiantii denumiți de Michaiu remanu. In memorie principelui asasinatedu să se radice in Topcidru una statua pre spesele statului. Armată să se desvolte cătu mai rapede după ideea lui Michaiu. Directiunea politiei din Belgradu să se traga la respundere, pentru că nu si-a implinitu oficiul cu precautiunea receruta. Totu serbulu e respunditorul pentru vietă lui Milanu. Guvernul să sustina relatiunile amicabile cu poterile straine.

Viena, 5 iuliu. „Corr. gen. autrich.“ serie: Guvernul Romaniei a recunoscutu in principiu cerința Austriei, să se desdauneze supusii austriaci pentru vatețările causeate prin escesele contră jidovilor; una comisiune e ocupata cu statorarea sumei de desdaunare. Guvernul Romaniei s'a oblegat totodata a redă Austriei armele austriace, depuse in Bacău.

Pragă, 6 iuliu. Toti complicatii in procesul pentru demustratiuni contră ministrului Herbst sau aflatu vinovati. Acusatii principali sunt condamnat la inchisoare de trei lune pana la patru septemane, cei-alalți la arest de 10—14 dñe. Unu pruncu de 13 ani se va pedepsă prin politia.

Belgradu, 5 iuliu. Prințipele a primitu după ungerea sa gratulatiunile corpului diplomatic, condusul de consulul generalu anglosau. — Seră iluminatiune.

Pragă, 6. iuliu. Astă-di sosescu in Constanța cehii, cari peregrineaza pentru serbarea aniversării mortii lui Hus. Sladkowsky va vorbi in limbă cehică, Leger din Parisu in cea francesă, Fries din Berlinu in cea germană. Banchetul se va tine in sală conciliului.

Proprietariu, redactoru respunditoru si editoriu:

ALESANDRU ROMANU.